

EESTI NOORUS

NOORSOO
KULTUURI
AJAKIRI

ILMUB
ÜKS KORD
KUUS

TELLIMIS-HIND

1 aasta pääle Kr. 1.80
1/2 aasta pääle " 1.—
1/4 aasta pääle " 0.50

TOIMETUS JA TALITUS TALLINNAS, LOSSI PLATS 4 TELEFON 429-77

KUULUTUS-HINNAD:

1 lehekülge . . . Kr. 30.—
1/2 lehekülge . . . " 15.—
1/4 lehekülge . . . " 7.50

November

Nr. 11 — 1931

III aastakäik

Luuleline Pärlijõgi Võrumaal.

SISU: Side — A. Bachmann. Noored Eesti merikangelased — Ed. R. Matkal
Läänes ja saartel — Erika Ahve. Vana-Suislepa Vooru linnamägi —
Art. Meil. Udujärve Elli — Elmo Eller. Ilus noorus — M. J. Eisen. Viribus unitis
— R. Usenberg. Kiri Viinist — Dr. R. Volfram. Sõpradele Rootsist — R. Vallman.
Isamaa suur ülesanne noorile — M. Ratnik. Tee tundmatule õnnemaale —
Hugo Kelmentsov. Noored põllumajanduslikul töö. Talutütred võistlemas.
Noorsoo töomailt. Parimaid sportlasi maalt. Uusi raamatuid. Toimetusele
saadetud ajakirju.

Side.

See oli ligi veerand sajandit tagasi, kui Narva noorsoolased teetsesid „Kirjanduse Ringis.“ Oli seal koolinoorte kõrval ka „noori vanu“ — just nii, nagu seda praegugi. Side oli tugev kolm-neli aastat ja ulatus Tallinnani, Tartuni, Pärnuni. Ei olnud võimalust korraldada välispoolsetega ühiseid konverentse (võõra surve tõttu), ent õpivaheaegil puutusime siiski kokku ja kõvendasime ühegi põhikirjata ja kirjaliku lepinguta sidemeid. Visalt tuli juure uusi sõpru, sest võõras vaim — vene vaim ja moodsad kosmopolitismi, internatsionalismi ideed kiskusid eesti noorte mõtteid eemale rahvuslikust enesearendamise tööst. Püsisime siiski omil ülesandeil, lugesime „Kalevipoega,“ õppisime eesti keelt ja andsime ajakirjagi välja. Eesti ühiskondliku elu põlevamais küsimusis olime aga kursis ja lõime oma allaleerialisist aastast ja „õigusteta olekust“ hoolimata kõikjal sekka: laulukoorides, näitelaval (maal, sest linnas valvas meid peale muu veel kooliülemuse silm), kõnekoosolekuil („Võitleja“, „küsimuste ja kostmiste“ õhtuil — jällegi poolvargsil!) ning vanemate tegelaste „käskjalgadena“ ja sidepidajaina seal, kus neil tegelasil endil olude tõttu raske oli liikuda. Siis — ühel kurjal päeval, — kui meie ringi oli külastamas järjekordselt üks Peterburi „punane“ tudeng, et meile kõrgema poliitika tarkust õpetada, — ilmus nagu altmaa yene politseivõim ja paiskas meid laiali. . . Õnneks kedagi tabamata. Narva noorte *rahvuslik mina* oli aga „Kirjanduse Ringis“ ometi leitud ja see ei hävinenud enam ka neis noortes, kelle kodukeeleks oli venekeel ja kes kesk-kooli lõpetamisel olid sunnitud Peterburis või Moskvas vene tudengi „tushurkat“ kandma. „Ringi“ liikmeid leidis mõned aastad hiljem teotsemas tuliste rahvuslastena Eesti omariikluse töös kõikjal. Tänapäevalgi tuletame omavahel meelde neid esimesi sideloomise helgeid päevi, mil ei olnud lahutamas noori ega vanu meiepäeva paturad poliitilised parteid. . .

* * *

— 1917—1918 suurte murrangute aastad. Jällegi aeg, mil oldi sunnitud teotsema „põranda all.“ Ent hoolimata enam-

lisest terrorist ja saksa okupatsiooni survest oli side eesti tegelaste vahel katkemata. Tartus ja Tallinnas teati mis sünnib Peterburi eestlaste peres ja ümberpöörduvalt. Tartu- Peterburi- Helsingi ja Tallinna vahel liiklesid alalised „sidepidajad.“ Juhtnöörid käisid ringi — võõraist piiridest ja sõjaväe valvest läbi — kodumaalt Soome, Rootsi, Taani, Saksa, Prantsus- ja Inglismaa kaudu tagasi kodumaale. Eesti *de facto* oli esimese sidepidamise tulemuseks.

* * *

Eestlasi on olud paisanud kõigisse maailmakaarisse. Kuigi tugevad rahvuslikus enesetundes, on ometi tõsiasi, et side kodumaaga on ära hoidnud eesti asunike sulamise võõraisse oludesse ja kisub neid tagasi kodumaa mulda. Ei aita meid paljas troost, et eesti inimene ei hävine ka ürgmetsas, mille ta muuta suudab õitsevaks kodukohaks, — ei, meie väikerahvas peab valvel olema *iga oma üksiku liikme alalhoiu eest!* Ilus on ju, kui leidub sääraseid kangeid eesti mehi, nagu Vladivostoki ranniku kalurid, kes 1919. aastal asutasid omaette „Eesti vabariigi,“ ent suurmaailma olud on siiski liialt tugevad, et neid ilusate käeliigutustega võita! Mis sünnib praegu kommunistlikul Venemaal laiali paisatud kümnetetuhandete eestlastega, — seda ei suuda aeg niipea enam heaks tehal Side puudusel jääb üle vaid uskuda meie kannatavate suguvendade loomulikkude elujõusse. . .

* * *

Noored, on's side teie vahel nii katkemata ja tahe seda alalhoida nii tugev, et teie suudate ühise perena parandada neid haavu, mida lõõnud aeg ja olud meie rahvale, paisates ta liikmeid võõrsile ja võttes ta tegelasilt endise aja üksmeele?!

Kui see nii on, siis teotsegem eeskujuna vanemale põlvele, siis rünnakem meie lahkpuudeid, siis mõjutagem oma noorus- tulega meie erakonnamehi, et nad Eesti ilusama tuleviku nimel jälle ühise keele ja ühise meele leiaksid!

Sidagem nad selleks mehesõnaga!

Adam Bachmann, Narva abilinnapea
ÜENÜ Narva osak. esimees.

Külanoorde ülesandeid tänapäeval.

Üks I auhinna saanud kõnesid lisaku kihelkonna I. noortepäeval. Järgmisi jõulunumbris.

On selge, et aeg ja olud aitavad kujundada ühiskonna ilmavaadet, et elu ja ümbrus — *ajavaim* — dikteerib tema töö ja tegutsemise suuna.

Käes on raskuste silmapilk, mis manab esile kõikjal *muremõtted*. Eriti raskelt on sellest puudutatud külaühiskond, maainimesed. Külaühi konna kandvam osa — *maanoored* — seisavad teelahkrel: millises suunas sammuda edasi?

Peab märkima, et tänapäeva noorsoo kutseala valiku ja ilmavaate küsimus on üks aktuaalsemaid. Ja seda sellepärast, et meil on kujunemas laialdane kiht noori inimesi, kelle haridusele ja seltskonnas omandatud seisukohale vastavat tööala ei näi leiduvat.

Haritlaste üleproduksioon, nagu seda nähet nimetatakse, on seadnud neid, kelle käes meie rahvaelu juhtimine, raske keerd-küsimuse ette. Omal ajal ei võidud seda ette arvata, nüüd on tagajärjed käega katsutavad.

Külanoorsoo laialdasem pere aga koosneb inimestest, kelle hariduslik tsensus piirdub algkooliga. Need inimesed on jäänud tallu, on kasvanud südamega *maa külge*. On puudunud võimalused muudel aladel tegutsema asuda ja — neist on saanud *talulapsed*.

Järjekult: meie külanoorsoo ridades leiame kahte leeri inimesi: ühed, kes asunud tööle talu juure ja teised, kes omanud kõrgema koolihariduse, ent selle kasutamiseks vastavat tööala ei leia.

Meie riik on põllumajandusriik, on „maarahva, talupoega vaba maa“ — nagu ütleb laulik. Ent meie elu, riigi tuiksoon, on viimasel ajal kadunud linna. Maa on jäänud murede ja hädade, viletsuste ja kannatuste taimelavaks. Hall äripäev, vaimlise tühjuse ja majandusliku kokkuvarisemise näol, hõljub maa kohal.

Kes annavad siin uut hoogu ja värs-kust, kes lõovad elu jälle kihama, kes toovad siia värsket „pärimi“? Tõesti, viimane on aeg selle peale mõelda.

Meile peab jälle armsaks saama iga taim, mis võrsub meie mullas, mis kasvab meie päikese all, millel on kodumaa maamulla hingeõhku juures.

On vaja agaraid töömehi, teritatud mõistuse ja karastatud töötahtega. On vaja hoolikat adra taga sammujat põllule, tublit töömeest niidule ja energilist ning lahtise arusaamisega tegelast ühiskondlikkudesse ettevõtetesse. Neist kõigist oleme sageli *puudust* tunnud.

Tegelik elu on küllalt selgelt näidanud, kui raske on igasugune *organiseerimistö* ja selle kaudu paremategi sihtide taotlemine. Eriti raske on see just praegusel ajal, kus ümbrus tihti halvavalt mõjuv, laialikiskuv ja demoraliseeriv, nii et tarvis on suuri jõupingutusi, takti-kindlust ja tasakaalu.

Maanoored — mõlemist leerist — käed küljel. Kui palju kultuuritööd on külas ees ootamas, kui palju paiseid on väljakiskuda meie ühiskondlikust elust! Peame meeles pidama, et kodumaa ilus tulevik ja rahva hää käekäik otse kohustavad meid selleks.

„Kus metsa raiutakse, seal laastud langevad“ — ütleb vanasõna. Need laastud langevad mõnikord ka noore rohu pääle, aga see ei tohi meid heidutada, võib olla, et tuleb selles võitluses sageli ka kibedusi alla neelata. Seegi ei tohi kchutada: ülesanded kutsuvad. Ja need on pühad.

Ei tohi meid takistada ka asjaolu, et igakord oskus puudub täita oma ülesannet koduses või ühiskondlikus töös. Töös õpime ja hiljem oskame. Elus ei ole tähtis omatud diplom, vaid tegelik *oskus*.

Peame meeles pidama, et kõigist vabadustest kõige kallim on *vaimuvabadus*, hingeline puhtus ja ausus. Meie seltskond ei paku seda alati. Noored peavad tulema ja tooma siia puhtaid aateid, kõrgeid ideaale. Ja nendest ka kinni pidama.

Seisame just kui lahtise koroona laua ees. Igal võistlejal on ühepalju kettaid. Kardetavam positsioon koroona mängus on, kui kettad on sattunud väärlöögi tagajärjel „pimedasse,“ oma mänguvälja poole. Sellest peame hoiduma siingi.

lisaku kihelkonna noored teevad täna esimese lahtilöögi. Loodame, et see toimub *jõuliselt*, tugeva spurdiga. Selleks õnnel Paul Amer. Mõisaküla maatulundusklubi.

Noored Eesti merikangelased.

Purjepaadiga üle Atlandi.

(Järg.)

2.

Viimaks, mitmesuguste vahejuhtumistega ja raskustega, oli selja taga laiem vee osa ja järgmine peatus pidi olema meil nüüd Ameerika rannal Miamis (Floridas).

Suundusime Miami kaanali ja imestasime, et kedagi kuskilt ei ilmunud nähtavale. Taipasime siis, et meil puudub karantiini plagu. Sõitsime tulnud teed tagasi ja hakkasime murdma pead, kuidas saada sellest takistusest üle. Leidsime pea hea nõu. Meil oli igaks juhtumiseks lai sideme rull, millest lõikasime paraja osa ja värvisime kollaseks, nagu karantiini plagu peab olema. Tõmbasime selle üles ja algasime uuesti sõitu.

Nüüd oli meie paadil juba sootuks teine mõju. Kohe olid meil ametpaadid vastus ja neist saadetuna sõitsime pidulikult sisse Miamisse. Sadamasse olid ilmunud ajakirjanikud, päevapildnikud. Oli ilmunud ka linnapea ühes abiga. Meid pidjastati, usuti, tervitati, sooviti õnne ookeani vallutamise puhul ja sõidutati siis pidulikult Miami uhkeimasse hotelli, kus meie eest igakülgselt hooldiseti. Meie käsutusse anti auto ja tutvustati meid linnaga. Ajakirjandus hooldis selle eest, et rahva uudishimu vajalisel määral üles köeti, mille tulemus oli, et meie paati Miamis viibimise ajal külastas umbes 100.000 inimest. Linnale läksime meie viis õige kalliks, sest üks hotelli kulud tõusid üle 70 dol. päevas.

3.

Meie edasirehvil võiks ma jätta mahajäetud saart, millele juhtusime. Seal olid pesitsenud omal ajal mereröövid ja, nagu rahvas rääkis, pidi peituma seal veelgi nendest järgi jäänud varandusi. Sattusime ühele vees asuvale kastile, mis oli nii üleni korallidega kaetud, et võimata oli pääseda talle juure. Pidime ta jätma seekord sinna, kuigi uudishimu oli suur. Effekujutus töötas hiljem agaralt edasi. Vast olid selles kasti suured varandused — kulda — kalliskive! Võib olla koguni midagi veel huvitavamat! Kes teab! Oigus — kast näiski nii salapärane ja soliidne. Süda ei anna nüüd kuidagi rahu. Peab minema tingimata veel kord uurima seda kasti!..

4.

Tagasisõidul New-Yorgist Euroopasse arenes sõit ilma eriliste vahejuhtumisteta kunj 15. juulini s. a., kus saime tugevat tormituult. Tuul paisus kordkorralt, nii et pidime refiima kokku pääpurje. Taevas oli täiesti pilves ja sadas vihma. Täiesti selline ilm lagedal mäsaval ookeanil, mis ei anna häaks tujuks kuigi palju põhjust. Tüürimine muutus raskeks halva lainetuse tõttu.

Siis juhtus minu rejsikaaslasega Barberiga

õnnetus. Läks vantidesse oma asju õiendama ja sealt tagasi tulles tahtis astuda kokkpitti, kuid üks laine kaalus paadi õige tugevasti üle — kinni võtmiseks ei olnud kohta ja nii ta läks... Seil oli täiesti rehvitud maha. Tuul paiguti 7—8 palli, käik umbes 5 miili. Tegin, mis võimalik, et purjekat juhtida tema poole. Üksi oli see raske. Saades kuidagi tema kohale, viskasin talle päästerõnga. Selle kättesaamine osutus talle aga võimatuks, sest ma ei saanud paati küllalt ligdale ja vahet jäi umbes 300 jalga. Pealegi raskendas tema ujumist raske riietus, mida ta omal enne ei hakanud võtma seljast, kui nägi, et ei jaks end hoida vee peal. Palitu, pintsaku, šalli ja pyjamade seljast mahavõtmine ei olnud lihtne töö. Tüükiks ajaks kadus ta vahest vee alla ja ma arvasin, et temaga on juba lõpp. Kuid siis kerkis ta jälle peale. Ajnuke võimalus teda päästa oli katsuda pääseda talle lähemale. Selleks tuli võtta peale rohkem seili. Jooksin ette ja rehvisin osa rehvi välja. Tõmbasin purje üles ja keerasin jällegi ringi. Olin temast umbes 170—180 silda eemal. Väga raske oli teda veel näha. Vahest ainult laine harjalt vilksatas ta kogu. Riided oli ta saanud omal seljast ära ja ujus kõigest jõust päästerõnga poole. Sellele oli aga võimata ligi saada, sest lained ajasid rõnga temast kiiresti eemale. Oli näha, et ta vaevalt veel mõned minutid jõuab hoida end vee peal, kuna lained käisid tal vahetpidamata üle pea ja väsitasid ära. Sain seilil abil, mis mul nüüd peal oli, kaunis kiire käigu. Pääsesin nii ligdale, et võisin visata talle shoodi otsa. Ta oli nii väsinud, et vaevalt jaksas sellest kinni hoida, kuna paadil oli peal kiire käik. Tuulde oli võimata keerata, sest meri tagus fööri alla. Tõmbasime siis kumbgi teine-teiselt poolt otstast nii palju, et sain ulatada talle kätte. Paadi soodsal kaldumisel õnnestus tõmmata teda paati. Ta oli nii väsinud, et kukkus kohe kokkpitti. Kuidagi moodi saj ta kajuti, kus ennast tühjendas vee, mis oli pidi tahtmatult neelama alla. Siis üks tubli naps gini ja kohe koisem, kust ta kella 4 paiku tuli välja, tundes rõõmu sellest ilma elust...

*

Reis oli muidugi kirju igasugustest vahejuhtumistest, kuid olgu ülahtoodud paar lugu näiteks, milliste raskustega pidid võitlema noored kangelased. See kõik nõuab määratud sitkust, vastupidavust ja oskust, et neid võita. See kõik tõendab, et Ahto Valter ja ta vend ei ole mitte ainult julged merimehed, vaid ka määratult osavad.

Olgu neile meie noorte pere sügavaim lugupidamine ja parimad õnnesoovid!

Ed. R.

Matkal Läänes ja saartel.

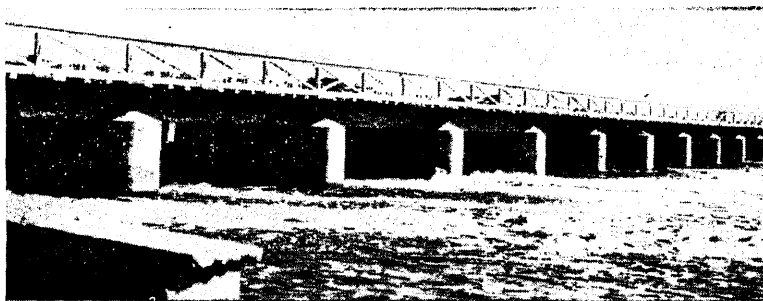
„Eesti Noorusele“ ERIKA AHVE ÜENU Riisipere osakonnast.

(Järg)

Väga omapärane on Rõude luht. Olime just heinaaja lõpul sääl. Nii kaugele kui silmaring ulatas oli luht heinakuhjadega tipitud. Kunagi polnud varem näinud nii palju kuhje koos. Neid võis siin küll sajad olla. Egas nüüd Kasari jõgi enam kaugel polnud — varsti jõudsimegi sillale. Tore ja suursugune on Kasari sild — pidi ikka käima, — kui ühest otsast teise sai. Jõgi oli silla kohal lai aga madal, kohati kõrkjaid täis. Jahimehed soelistasid poolest säärest saadik vees, koerad kannul ja ajasid parte kõrkjaid üles. Neid näis siin olevat rohkesti. Jõe ääres, silla lähedal asus meierei. Huvitav oli vaadata kuis kohalikud elanikud hommiku vara piki jõge lotjadega oma piimanõusid kohale toimetasid. Samuti tore oli vaadata alt üles sillale. Eriti õhtul — pime-das kui valgustatud autod üle silla vuris-tasid.

ääres Karuse ja Hanila kirikud. Kirikuid ei ümbritse mingisugused elamud — mis maal kirikute juures harilik. Eriti kena oli Karuse kirik. Piiratud põliste puudega ning kiviristidega. Ka seest oli kirik katolikaegse ilme alal hoidnud. Üle maantee, kiriku vastu suur tammik, kindlasti mõni ennemuistne eestlaste hiimets.

Virtsu lähedal mere ääres on ennemuistne eestlaste maalinn „Linnuse“. Ta on nii väike ja asub karjamaal; temast võib tähelepanematult mööduda. Noorsoolaste silmad on erksad! Keskajal on sakslased maalinnale oma kindluse ehitanud, millest veel varemeid näha, ka maaalused käigud, mis viivad kaugele karjamaale, on hästi alal hoidund. Virtsu alevik on väike. Küllap vist uus raudtee toob elavust: ehkki kohalikud elanikud selles väga kahtlevad. Virtsu lähedal asub tüliobjektina ajakirjanduses tuntud „Puhtulau“ pool-

Kasari sild
Läänemaal.

Milliseid käänakuid teeb maantee Kirbla poole minnes. Kord paistis kirik küljelt, kord eest — ning kui jõudsim kirikule oma teada lähemale, nihkus ta hoopis taha. Kirik asub Kirbla kõrgendikuil. Need annavad lagendikule mitmekesise ilme. Kirblast ei ole enam kuigi kaugel Lihula.

Lihulas huvitavad meid vana piiskopi lossi varemed. Loss asus Eesti maalinnal. Maalinn on üsna kõrge ja suur. Muist külgi aja jooksul libamisi vajunud — üks külk on järsk, kust võib veel alusmüüre näha, millele muld kuhjatud. Lossi varemeist on vähe järele jäänud. Näha veel tükk müüri ja maaaluseid keldreid. Alev enesest nagu kõik alevid.

Edasi Virtsu. Omapärasid on tee

saar. Metsikuks muutunud park — mere äärest rägastikust leidsime Saksa kirjaniku Schilleri ausamba aluse. Kirjanik külastades Baltimaid, oli ka siin viibinud ja see nurk oli talle eriti meeldinud. Mööda mere äärt jalutades leidsime vanu veneaegseid suurtükkide aluseid, kadakapõsaste vahel.

Laev väljus järgmisel päeval ja meil oli aega suvitada. Käisime nagu korralikud noorsoolased kunagi igal pool, kus vähegi vett oli, suplemas, ja nii siis Virtsus loomulikult juba. Kuid sarnast tulisoolast vett pole me kuskil tunnud. Karastas meid igatahes hästi. Ajaviiteks käisime kalameestega juttu vestmas, — vaatamas kuidas nad kalakaste pesid, kalu rookisid ja suitsetasid. (Järgneb.)

Sügis.

Hugo Kelmentsow-Sillasto.

*Heljub kõikjal tinaraske sügishõng,
valgust nukrat pudeneb kuult.*

*Katkeb südameid lähendav elulõng,
naeratus helkiv kaob suult.*

*Kurbi helinaid kannab tuulekeer,
leht lehekese järel puielt kaob...*

*Kuhjub roospärgade kehist aasaveer,
süda rinnan valuliselt taob..*

Vana Suislepa „Vooru“ linnamägi.

Kõnes olevat linnamäge, mis asub Vana-Suislepa vallas Viljandimaal, arvatakse eestlaste maalinna asemeks. Looduslikult on mägi hästi kaitstud, olles kolmest küljest piiratud soo ja väikese järvega ja neljandamast küljest kindlast maast lahti kaevatud. Vanasti olla Vooru linnamägi salateega ühenduses olnud „Voore“ linnamäega, mis asub Väike-Emajõe suubumiskohal Võrtsjärve. Vahemaa on umbes 10 km. Tänapäevani on hoidunud heinamaal teease, kust mädanenud palke aegajal väljakaevatakse. Vooru linnamäe pealmine pind on kruusavedajate poolt umbes

70 a. tagasi lõhutud. Praegu on ta äärtest kõrgem ja keskest lohus.

Muinasteadusega tegeleja J. Jung uuris seda mäge ja tegi kindlaks maalinna asukoha. Kaevamisel tuli nähtavale inimese luu tükke, põlenud kive, vanaaegseid potitükke, puusüsa ja tuhka.

Sakslastel, meie maa vallutamisel, olnud kavatsus linnamäele ka oma lossi ehitada. Ümbruskond määratud siiski Tarvastu losskonnale alluvaks ja nii jäänud plaan teostamata.

Ümbruskonnas asub rida väiksemaid kinke heinamaal, milledest igauks teatud

Udujärve Elli.

Elmo Ellor.

Maailmas on palju taevassinise veega järvekesi, mille kohal pärast päikest kiigub püüjate udu, milles sulpsavad kuldkalakesed. Kuid omieti pole neist ükski niisugune, nagu Udujärv. Pole mujal vesi nii selge ega kaldad nii toomeküllased, kui sel metsajärvol all Poola laanes. Pole mujal ka nii tihedat udu.

Udujärvel oli oma Elli. Vilgas, järvsiniste silmadega tütarlaps; juuksed tihedad ja pehmed kui õhtune udu, mis pärast päikest kiigub järve kohal ja imelikult kõlavaiks teeb õised hääled.

Elli oli ju ammu leidnud noor, lasteta metsavahi naine veeroost pisikeses pajuviitsetest korvis. Oli ta seal mänginud kiiludega, kes lendlesid vallatehes korvi kohal.

Ja küllap teda tolle järvest leiu pärast hakatigi hüüdma hiljem Udujärve Elliks. Järv oligi Elli lemmik, seal ta veetis oma eraku elu ilusamaid hetki. Sõudes väikese paadiga õhtuti veel, lipates kaldakruusad, loopides kon-

nakarpe või unedes muidu järve lõhnavates käändudes...

Pidul Ellit ei nähtud, harva kirikus, harvem noorsoo suvipidustustel. Ei suutnud muu noorus põrmugi aru saada, miks ei tahtnud niisugune nägus tütarlaps seltsida teistega, kanda kleiti ülalpool põlvi, rohkeid helmi, tantsida ning lasta endale osta kobrutavat, magusat mõdu. Ja jutustati, et polli selle neiuaga midagi hääd. Järvest leitud — häda sellele, kes armub temasse. Ja agaramadki poisid ei julgenud sõbrustada Elliga.

Näki tütar, kõneldi lausa.

Seda enam Elli kartis, võõrdus inimestest. Seda enam ta kuulus Udujärvele.

Villu aga ei hoolind põrmugi rahva juttudest. Ta hulkus sageli ringi Udujärve padrikutes kaldaid — Villu otsis, püüdis Ellit.

Ta nägi teda sageli jooksvat liivasel rannal, heledate juukste lenneldes ja sinise kleidi välkudes. Kuulis ta tasast, unistavat laulu, mis aegamisi otsekui virvendas kaugemale,

sünnimusega minevikust ühenduses. Nagu Sarapiku, Tamme, Riidu, Papi ja Ärgiste-mägi ning teisi. Tähtsamad neist loeks n. n. Pedajamägi, kus umbes 100 a. tagasi kasvanud hiigla mänd, mida ohvrite

gu märgitseb kohta hiigla kivirist. Risti ümbrusest kaevades tuleb nähtavale konte. Vooru linnamägi on praegu kolme talu karjamaa sees ja on karja tallata. Asudes loodusilusas ümbruses, kerkis allakirjuta-

ÜENÜ Suislepa noored Vooru linnamäe veerel II. aastapäeva puhul.

Ees (vasakult neljas)
Artur Meil — esimees,
Agnia Suu — abi, Tõnis
Kala — laekur, Herman
Kala-sekretär ja Alfred
Luik — abi.

toomisega olla austatud. Umbes 1 km. linnamäest põhja pool asub n. n. Ristikiriku kalme, kus ristiusu tuleku päevil olla asunud puust kabel ja matusepaik. Hiljem muidugi kabel hävinenud ja prae-

nul kava mäge korraldada. Hiljem ÜENÜ Suislepa osakonna ellukutsumisel hakati ka selle kava teostamise võimalusi otsima.

Kava kohaselt pidi linnamäele tulema kohalik mänguväli, mille järele osakonna

kaugemale. Millest nagu helisema jäi metsakohin, nagu vete uha.

Villu ei julgend siiski lähineda.

Ja kui ta hommikul päikese kerkides läks üles mägedesse, vaatles ta järvelt lahkuvat udu ning tundis südames valu, imelikku valu...

...Viimaks oli ometi Villu Elli leidnud.

Oli talle kohe teele ette pörgand ja lausund ehmunud tütarlapsele: „Arge kartke, olen Lohula Villu. Andestage, et julgen. Võtke mind endaga järvele!“

Elli oli kiljatades ära jooksnud.

Siis ei tulnud ta enam mitmel õhtul. Villu jooksis ringi, valu südames, pisarad silmis. Ta hüüdis tasa, õige tasa udusse: „Elli! Elli!“ Kõik vaikus. Üksnes haab sahises, roos sulpsas kala, taamal pladistas part.

Viimaks ometi tuli. Ei jooksnud enam Villu eest, ütles: „Lohula Villu olevat hää pois. Miks tahtvat ta tulla temaga järvele?“

„Udujärvel vist laulavad näkid, häälitsevad kuldkalakesed ning vestlevad lainekehed. Tahaksin neid nii väga kuulda, aga ma ei kuule ju Ellita, mitte ei kuule“, ütles Villu, pelg hääles.

„Siis tule, kummaline!“ naeratas Elli.

Nad sõudsid järvele. Villu oli mõladel, tütarlaps tüüril. Ja laulsid näkid, häälitsevad kalakesed ning vestles järv. Kui siis hommikul koidu roosade valgusnarmaste üle laante ja Udujärve langedes Villu märke tõusis, teadis ta enda südame kuuluvat temale, üksnes temale. Ellile.

Nad harva kõnetasid, seda enam tundsid. Tundsid, et kummalgi on põlev, ent puhas süda, leekivad pilgud ning kobrutav veri. Tundsid üksteise siduvat vajmu — ning kartsid seda enam üksteist, südame, vere ning meelte pärast.

Kord haaras Villu Elli kää.

Elli kiljatas, langetas silmad ning põgenes koju. Järgmisel õhtul ütles: „Ära puuduta mind, see põletab.“ Ta randmel laius ruske põletisarm.

Ja Villu ei puutundki, olgugi, et nii väga, nii väga igatses Elli lähidust.

...„Siis kui udu nii tihe, et üle järve haabu ei näe, siis tulen“ oli viimati Villule öelnud.

Kadusidki ladvad udu ning öö hämarusse

ellukutumiseega tekkis tungiv tarvidus. Ühtlasi pidi mägi muutuma ka kohalikuks rahvapargiks. Lagedale mäele kavatseti puid istutada ja teda vastavalt planeerida. Pöörduti Haridus- Sotsiaalministeeriumi Teaduse- ja Kunstiosakonna poole palvega, vastavate kavatsuste teostamise lubamiseks, kuna mägi on muinsuskaitse all. Samal ajal astuti läbirääkimistesse mäe kasutamise otstarbel mäe omanikkudega. Vaheajal tehti mäel käsipalli mängimiseks vastav plats ja seega oli õieti algus mänguplatsi asutamiseks tehtud. Hasomin ei pidanud soovitavaks puude istutamist ja mäe väiksemate aukude tasandamist ning tegi tema pikk eeskiri mäe kasutamise küsitavaks. Samuti tekkisid vaheajal konfliktid kahe mäeomanikuga, kusjuures väiklased kõrvalisikud olid mängus ja ei suutnud leppida noorte küllalt energilise teotsemisega. Praegu kasutame mäel asuvat käsipalliplatsi, kuna spordiplatsi suhtes pole praegu väljavaateid. Platsi puudumine vajutab oma pitseri kogu sportlikule harrastusele osakonnas. Kuna oma esialgseid kavatsusi ei saa osakond teostada, siis vist loobub ta mäe korraldusest üldse ja mägi jääb edasi oma endisesse korraldamata ja kaunistamata seisukorda.

Art. Meil.

Toimetuse märkus. Muinasvarade kaitseeaduse järele oli tungiv vajadus, et ajaloolisi paiku, ehi-

tusi ja esemeid kaitsta hävitamise eest. Seadus aga jääks paberile, ei leiduks talle elluviijaid kohal. Selles mõttes toimetuse ei näe põhjust mäe korraldamisest ja kaitsmisest loobumiseks, kuigi tuleks teostada vaid Hasomini antud raamide piires. Pieteedist ajaloo ja esivanemate vastu oleme — eriti noored — isegi *kohustatud* ajaloolisi mälestusi hoidma ja korraldama, ning küsitav on kas selles mõttes spordiplats sinna sobibki. Kuna meil muinsus- ja looduskaitse mõte seltskondlikult vähe levind on just rõõmustav, et paljud ÜENÜ osakonnad sel alal tsgevusse astunud. Näeksime meeldi, et ka *Suislepa* noored mäe tegelikule kaitsmisele ja korraldamisele asuksid. Pole võimalusi rahvapargi asutamiseks *mäele*, siis ehk ometi kusa-gile mäe *kõrvale*, kuhu iga noor võiks istutada oma sümboolse õnnetamme, kuni kerkib võimas salu. Tuleme asja juure veel kord tagasi ühes „Eesti Nooruse“ loodus- ja muinsuskaitse erinumbris.

Ilus noorus.

*Ilus noorus, kuldne noorus,
ilus elukevade,
avad meile paradiisi,
juhid mööda Eedni hiisi,
ees kui oleks roositee.*

*Ilus noorus, kuldne noorus,
ilus elukevade,
ära veel meilt teele hiibi,
meie seas veel kaua viibi,
kodu meie juurde tee!*

M. J. Eisen.

ja näe — otsekui õhust libises kerge tütar-lapse keha kaldale.

Nad sõudsid järvele. Raske tundus õhtu, imelik tundus täna järv. Oli nagu hämaram, mustem ja vesi vaikne kui haud. Hääletult hõlbus vaid veekohal salapärane vett haarav uduloor. Oleks nagu keegi küürus hiilunud hõl-juvas udus, järgnedes kaetud näoga paadile — pihus, vist nuga. Noored tundsid võrdset rahutust. Kaladki ei sulpsand, vaikisid kisa-kõrid pardid ning tukkus haab.

„Miks ometi niisugune“, värises Elli hääl.
„Saab öösel vihma“, arvas Villu.

Ent kumbki ei uskunud seda.

Ümberringi oli udu nii tihe, et vaevu eral-dasid üksteist.

„Villu, su silmad on punased — oi, nagu kaks leegitsevat tuld!“ karjatas äkitselt Elli.

Villut haaras mõistmatu hirm: „Elli, Elli, ma ei näe enam sind. Ara kao udusse!“

„Siin olen. Ara puuduta mind, ära puu-duta“, sosistas tütarlaps pärapingile suru-tult nagu hirmunud linnukene. „Ära tule, ära tule, Villu! Su silmad on õudsed, oi kuus õudsed!“

Villu ei kuulnud seda. Ta peas surises,

miski tumestas mõistuse, otsekui sundis, lük-kas... Ta käed haarasid Elli, ta suu küü-nitas huuli. Nojd leegitsevaid, õrnu tütarlapse õiekesi, esimese armastuse puhtaid liiliaid.

Ometi ei ulatand Villu huuled Elli omadeni. Enne libises tütarlaps üle paadi serva ning sulpsas vette. Kergelt ja karjatamata nagu vaid põgenedes udusse. Ja Villu ei tahtnudki tejsiti — sööstis vaid järele.

„Elli, Elli!“ hüüdis ta.

„Võta mul käest“, sosistas tüdruk.

Ja nii hoides üksteisest vajasid Udujärve sügavusse.

Tornitseval sügispäeval, mil Udujärvel kur-jalt kahises kolletav kaldaröög, lainetes kiik-kus purpurseid vahtralehti, laanes õigasid hirmunud puud, andis järv Elli ja Villu tagasi.

Andis vaid nende laibad. Valged ja ilu-sad, üksteisel käest kinni, nagu vaid ujuk-sid liival.

Neid taheti üksteisest lahutada, ei saa-dud. Nii tugevasti hoidsid. Ja siis maetigi nad nii, sest inimesed ütlesid: „Miks peaksi-me neid lahutama, kui nad üksteist nii väga hoi-a-vad?!“

*Viribus unitis.*¹⁾

Hõimla uue kodu avamisel.

„Me kasvame, — hinges sepitseb nooruse tuld
 Nii kasvame
 Ja kasvame!
 Ees kutsub tegutsema aadetesära — kui kuld,
 Edasi viib siht, — kellel nooruse hinges on ühine jõud.
 Ei siis pääse me nooruse põllule painama põud.
 Ja edasi! me ühiselt rühime teel.
 Kõik kaasal — kes kahtleb? — Mis karta meil eel?
 Ent südameis ju tänagi pakitseb teguõimas hing —
 Kuulgel... kuus kutsub ja kutsub me ühine tegevusring.
 Siin kasvame,
 Siin kosume,
 Siit kohustab vabadas, kõrgete sihtide lend!
 Lipp kättel — Ja tungaltki kõrgele hoides edasi öde, edasi vend!
 Ning hüüame siis kõik noored: „Viribus unitis.“

Tallinnas, 17. X 31.

Ritty Usenberg

¹⁾ ühisel jõul

KIRJE VÄLISMAALT.

Kiri Viinist.

„Eesti Noorusele“ Kopenhageni külaskäigu mul-
 jeil kirjutatud
 dr. phil. Richard Wolfram, Viini ülikooli rootsi
 k. lektor, rahvatantsu uurija ja põhjamaade
 r. t. ühingu juhataja Viinist.

Rahvusvahelised, osavõtjate rahvaste kultuuri
 omapärale põhjendavad, pidulikud suurkoosviibimi-
 sed, on kultuuriliste algatuste kõrguspunkte, milliste
 korraldamine aga suurte raskustega ja sageli ka
 pettumustega seotud. Aga pilt, nagu seda pakuvad
 põhjamaade rahvuslikud nooruspäevad ja pidustu-
 sed tuhandete värviküllaseis rahvarõivis noortega,
 täis nooruslikku elurütmi ja salajast uhkust omale
 esinemisele — on lätteks, millest kauaks ajaks
 tööhimu ja tööosku ammutada võib. Ja tahe hoida
 ja viljeleda seda meie aastasadade pärandust, meie
 omapära, lähendab meid. On nagu loodud mingi
 suur üksteisest arusaamise sild meie vahele, kes
 me sel alal teotseme, kuigi meist vahest igauks
 kõneleb ise keelt. . .

On sellepärast väga loomulik, et väga mitmel
 pool, eriti aga noorsoos, tarvidust niisuguste rah-
 vusvaheliste kokkusaamiste järele tuntakse. Skan-
 dinaavia sammub siin eskujuandjana eel. Inglis-
 maal toimub see ka osaliselt, kuna sealsetele suur-
 tele jõulueelsetele r. tantsu pidustusile ikka ka
 üks võõras rahvas kutsutakse. Ja meie suurtel üle
 4000 osavõtjaga omakultuuri pidustusil Salzburgis,
 millised kohe Kopenhageni pidustuste järele toi-
 musid — avaldati sama soovi.

Vast ehk polegi see enam kauge unistus, et
 vähemalt sama kultuurimõjukonda kuuluvate rah-

vaste noorus omale sõbralikuks kokkusaamiseks
 niisugused järjekindlalt korduvad koosviibimised
 korraldab ja neilt kestvaid mõjutusi oma kodu-
 maile kaasa viib.

Austria alalisena esitajana neil põhjamaade noor-
 soopidustusil, oli mul nüüd see rõõm ka ühe eesti
 grupiga tutvuneda. Olen saanud sellega kogu balti-
 mere maade sellekohasest kultuurist väikese ter-
 vikipildi.

Veel praegu kõlavad minu ja mu kaaslastel kõr-
 vus teie värsked ja hoogsad laulud, milledega
 eesti lauljad oma ehtsas lauluhoos kitsid polnud.
 Ka siis, kui ilm, nagu väljasõidul Klampenborgi
 parki, oli halb, kuulus eesti vagunist kogu aja
 kaasakiskuvat koorilaulu ning eestlaste vaguni käi-
 gud ja vaguni esised ummistusid kaasaelavalt pealt-
 kuulavaist põhjamaade noortest. . .

Ja kui minult, kui rahvatantsudeharrastajalt
 küsiksite, milline rahvatants mulle kestvaimad mul-
 jed oleks jätnud, vastaksin kahtlemata: pulga tants.
 See suurepärase tants, mille muinasaegadesse ula-
 tuvad eelkäijad teiste rahvaste juures kuni relva-
 tantsudeni (Waffentanz) juhivad, oli mulle teie
 noorte hoogsal ettekandel tõeline üleelamus. Juu-
 beldused Hillerödi ettekandel olid ka sellele vast-
 tavad.

On ju igal rahval oma esinemisnumbrid ja meie
 siin Austrias oleksime väga õnnelikud, kui teile
 seal põhjapiiril kas või oma *Schuplttleri* esitada
 võiksime või kord meie põhjasõpru meie sarnastel
 koosviibimisel siin tervitada võiksime.

Sarnadust Kopenhageni päevadega oli ka meie
 pidustusil meie imeilusast kõrgeist lumiste harja-

dega mägedest piiratud *Salzburgis*. Kuigi osavõtjad tegelased (4000) suures enamuses olid küla-inimesi, oli see, mida siin nägin, suurepärane ja ehtne. Pääle meie harilikude rahvatantsude esitati siin huvitavat *käitantsu*, kus lõpuks tublisti paugutatakse, siis veel üht omapärast *mäekaevajate tantsu* kandli saatel ja üht huvitavat *möögatantsu*. Viimaseid olen meie kodumaal 30 ülesmärkinud.

Salzburgist sõitsin *Müncheni* noorsoo- ja rahvapidustusile, kus muu seas üht vana, kuid väga huvitavat *Schäfflertantsu* esitati, mida ainult iga kuue a. takka korratakse.

Valmistun reisule Inglismaale, kus oktoobris Londonis loenguga vanade möögatantsude üle esinen. Rõõmustaksin väga Teist pea jälle midagi kuulda, kindlasti aga näeme üksteist jälle kusagil põhjamaade noorsoopäevadel.

Teid kõiki südamlikult tervitades.

Dr. Richard Volfram

Vännerna på andra sidan Östersjön.

Sõpradele Rootsist.

„Eesti Noorusele“ tallinnlaste Stokholmi külas-käigu muljeil kirjutanud Ragnar Walman, noorsooühingu „Apelli“ esimees.

Meeleldi kirjutaa „Eesti Noorusele“ mõned read. Saadan sellega tervitusi kõikidele oma sõpradele ÜENÜs. Tervitusi, mille juures mõtted tulevad nende armsatele päevadele, mis ma veetnud Tallinnas; sellele südamlikule osavõtule ja südantvõluvale lahkusele, mida meie ikka kohtanud Eestis.

Nüüd möödunud suvel meil õnnestus taas näha me eesti sõpru. Nii *Apellis* kui ka *Allmogegilletis* olime üliõnnelikud, kuuldes teie tulekust. Olime uudishimulikud, kes nimelt tulevad. Kas on kaasas ka vanu tuttavaid?

Nii nad tulidki, enne kui ootasime. Kakskümmend kaks eesti noort alalise esitaja ja aatesõbraga eesotsas.

Mäletan õhtut, kui sammusime Hilduriga nende

ühiskorterisse neid tervitama ja õhtusele ühisele olengule kutsuma. Ühe ukse taga kostuski mitterootsipäraseid häali. Koputasin uksele. Ja seal seisiski Meikop naeratav ja lahke nagu ikka ja sõbralik pikk Ago Jöger, Mõistlik oma heleda lokkjuuksega, tüse ja muigav Ingrid, tagasihoidlik Taumi viiuliga, pruun kui mustlane, kõik vanad sõbrad ja tuttavad, kuid ka mitmedki uued näod. Ja naisnoored. Sää! meil küll palju vanu tuttavaid põlnud, kuid pakitsevalt rõõmsad ja kenad olid nad kõik võluvates eestipärastes riietes.

See oli meie esimene kokkusaamine. Ning igatusega ootasid meie liikmed õhtut, et lähemalt kohata meie ühiste tuttavatega. Kas peaksin kirjutama veel sellest ilmsast illatavast ühisest koosviibimisest teelauas, kõnelemas, laulmas, lõbutsemas, või ühisest armsast väljasõidust Mälariile meie suvekodusse? Ja kui eesti sõprade edasisõit Kopenhagenisse meie koosviibimise katkestas, viibisid meiegi mõtted Taanis. Tulevad nad ju veel siitkaudu tagasi!

Tulidki. Esinesid eduga Skansenis ning hiljem veetsime üheskoos imeilusa õhtu skanseni Nylof-teti intiimses saalis. Helejuukseline Maimu Uuli käsutas taktikeppi, Mari Vahtel helistas klaverit ja otse afrikalikult mustajuukseline Meta Kodaniburg laulis nii haaravalt, et arvasime püha Peetruse ingleid meid kutsuvat. Ja siis tuli Aleksander Miller oma sulava tenoriga, Piller oma tüseda bassiga ning „Kalle Kusta“ ja teised. Ning siis järgnesid lahkumiskõned, millised lõpetas Meikop oma sõbralikkude sõnadega nii et meil, rootslasil, kuumenesis südamed.

Kui siis päev hiljem hulgal seisime sadamas ja lehvitasime kaugenevaile aatesõpradele Kalevipojal, tundsinime kõik kui valus on lahkuda. Ning meie otsustasime üheskoos: „Tuleval aastal sõidame kõik ülesse vee, külla meie sõpradele teisel pool Baltimerd.“ (Vännerna på andra sidan Östersjön),

Ragnar Walman.

Isamaal on suur ülesanne noorile!

Tänapäev kõneleb raskeist ajast: tööpuudusest ja sotsiaalseist raskusist, vaimlistest ja majanduslistest kriisidest. Leidub lodevat ja naudingute ajavaimu, olgugi et emake maa on töörahva maa, mitte aga peotsemise lõbupäik. Kultuurlooming on kahvatu ja töö ei näita tõusu, sest puuduvad väärilised töötajad. Noortel on tahe elada kergelt, kardetakse iga pingutatavamat tööd. Paljud noored tulevad maalt linna teadmisi omama, kuid ei taha „haritud noortena“ pöörata isatallu tagasi. Ennem kiratakse kusagil kontorisi, kui et pühendada end loovale ja viljakale põllutööle, millest oneneks meie rahva suurema osa hea käekäik. Tagajärjena halvenevad meie olud seda enam, sest vaid kes- tev pingutav töö loob väärtusi.

Rooma õitseajal harisid väepääljud põldu ja hoidsid läikivajd sahku käes loorberitega kündjad. Aga kui töö muutus häbistavaks oriade asjaks, langes rooma hiilgus ja võim.

Sellepärast, noored, toome kõik oma karastatud võimede eelarvamisita igasugusele tööle. Asume igaüks oma õigele kohale ja töötame seal tõelunde ja usuga: mina olen siin kohal inimimata tarvitlik. Ning ärme vaatame ka liht- tööliste kui alaväärtuslikule seltskonna toor- resmaterjalile, vaid kohleme kõiki kaasko- danikke austusega ja lugupidamisega kui ko- gu rahva heale käekäigule kaasatöötajaid.

Meid juhtigu armastus ja kohusetunne oma rahva ja kodumaa vastu.

M. Ratnik
Kaagveres.

Tee tundmatule õnnemaale.

Iga noore inimese hingese põleb alafasa võimas, raugetatu ila millegi suure, ennenägematu, salapärase järgi. See kummaline kihk ilmneb inimeses ju õige varakult, paisub ikka suuremaks ning otsekuu kästuna mingist võimsast sunnist algavad küpsevad noored oma otsinguid — avarama, ilusama, ideaalsema suunas.

Ent selles palavikuilises võiduiooksus ja noorusvaimustuse heitlusis kaob mõnelgi noorel õige tee, heituvad ja kustuvad eeskuud ning kauni ideaali asemel leitakse ead lõpuks piiratud labasusist ja tühjusist.

Kandes õul ajajärku raskusi, taotlevad paljud noored siis vaid majanduslikku õnne, seda kulditiivulist liblikat, mis võimaldaks leidjale parema, muretuma elu, avastaks salapärase sissekäigu elunaudingute maailma. Ent peagi selgub: see pole ometi see ihatud ilus elu ning ei rahuldagi siis enam ka kodu maa...

Täetakse maha kord nii armas olnud kodukolle, isamaa kõiges pühaduses ja ilus ning purjetatakse kaugele meredetaha — otsima terra incognitit — maad, kus asub õnn.

Ning kus ei leiduks niisuguseid eesti noori:

Austraalia troopilises ürgmetfas, Algeria võorastelegioones, Afrika liivakõrbeis, New-Yorgi linnakõras — tundmatut õnnemaad pole aga kusagil olemas — oli vaid kujutelm, illusioon.

Kadunud on lootuski jõuda kunagi eadisele eesmärgile. Murtuna, hingeliselt ja füüsiliselt puretuina tullakse tagasi kodumaale — leidma kas või veel head nimegi. Kas algab otsimiste ringkäik uuesti kui Jaapani muinasjutus?

Ent ometi on olemas see tundmatu maa, samuti nagu olemas meidki, kes sinna jõuavad. Tarvitseb vaid avada silmad ja näha neid õnnelikke, kes vähenõudlikkudega töömehelastena jätkavad suurt, ülesehitavat tööd ja kellele kodukoht ja Eesti on ehusihiks, unistatud õnnemaaks. Piirdudes kitsa kodumaaga teavad nad vaid ühte: Tee õnnele ja valgusele eilähe mitte ülemaade ja merede, vaid meie enda sisenemise distsipliini kõvendamise ja tahte kaudu.

Õnnemaa esub meie — oma s kodus.

Hugo Kelmentsov-Sillasto

Sompal.

Noored põllumajanduslikul tööl.

20 teemi talveks põllumajandusest huvitatud noortele.

On saabumas talv. Maa noortel avaneb jälle enam võimalusi koos käia, enesearenduse ja isetegevuse tööd jätkata. Hääd ainet selliseks isetegevuseks pakuvad noorte organitsatsiooni liigete omavahelised lühikesed *ettekanded, mõttealustused* või *referaadid* asjaosalistele lähedalseisvate asjaolude üle. Nad kutsuksid esile mõttevahetusi ja tõmbaks kõiki noori tegevusele. Et ülesanne poleks liigete enamikule üle jõu, tuleks teemid valida lihtsad ja liigete lähedasest miljööst. Ettekanne ise võiks olla õige lühike, olles peamiselt vaid sissejuhatuses järgnevale mõttevahetusele.

Et hõlbustada sarnaste teemide valikut, toon neid mõningaid põllumajandusalalt, milliseid võiks kasutada põllumajanduslikud ringid, harud ja klubid oma koosolekuil.

1. Mis tuleks teha minu kodutalu (N. talu) kaunistamiseks? N. küla talude kaunistamiseks?
2. Mida tuleks teha N. küla vallamaja ja koolimaja kaunistamiseks? meie klubiruumi kaunistamiseks?
3. Millised puud ja põõsad (lilled) sobiksid koduümbruse ilustamiseks ja kust ning kuidas neid saada?
4. N. talu puuviljaaed (N. küla puuviljaaiad), hoolitsemine ja saak.
5. N. talu köögivilja aed (aiad), hoolitsemine ja saak.
6. Talinisu kasvatus N. talus (N. külas)?

7. Kui palju läheb N. talus (N. külas) piimavedu meiereisse maksuma, kui seda raha peale arvata?
8. N. talu (N. küla) karjalaut ja selle sisustus?
9. Kuidas talitatakse meil loomi talvel?
10. Kuidas söödetakse N. talus hobuseid ja palju maksab ühe hobuse aastane söötmine?
11. Söötjuurvilja kasvatus N. talus (N. külas).
12. Kuidas toidetakse N. talus (N. külas) sigu (põrsaid) talvel?
13. Millised on N. küla taluteenijate palgad ja teenistusolud?
14. Miks on meie ümbruskonna teed halvad ja kuidas nende seisukorda saaks parandada?
15. Mida nägin huvitavat ja õpetlikku suvisel (I. a.) põllumajanduslikul õppereisil?
16. Kuhu ja kuidas korraldada õppereis eeloleval suvel?
17. Kuidas peetakse N. talus (külas) kanu? Millest tingitud vähene huvi kanakasvatusele meie ümbruskonnas?
18. Milliseid tagajärgi andsid N. talus korraldatud väetuskatsed (sordivõrdlus katsed)?
19. N. talu (N. küla) heinamaad. Kui palju tuleb maksuma N. talus ühe puuda (kvintali) niiduheina tootmine?
20. N. talu (N. küla) põllud ja külvikord.

Loetletud teemid on mõeldud eeskätt vaid näidetena. Loomulikult võib iga noorsootajelane ise enamkord hoopis tabavamaid ja kohalisi noori enamhuvitavaid teemi leida.

Olgu ülaloodud teemid vaid tõukeks selles suunas.

A. Oja

Talufütred võistlemas.

Mitmekordsed lüpsimeistrid ja töökangelased.

Tartu näituse ajal korraldatud lüpsivõistlusil tuli mitmete esimese auhinna saanute keskel esikohale ja omas kõrgema diploomi suurele kuldaurahale, kristall suhkrufoosi ja ja Tartumaa 1931. a. lüpsimeistri nime prl. Mary Saaremaa.

Prl. S. 20 a. v. kaupmehe tütar Väimastverest. Lõpetas 1928. a. Kuremaa karjakasvatajate kooli, praktiseeris „Luha“ talus Viljandimaal, kus kontrollringi lüpsivõistlusil sai esimese auhinna. Lõpetas 1930. a. Kuremaa kooli kontroll-assistentide klassi ja on praegu Eesti Sordiparianduse Seltsi Jõgeva Sordikasvatuse karjaravitsejana. Võitis karjakasv. koolide vahelisel võistlusel Raadi mõisas 1930. a. Kuremaa koolile assistentide klassile kõrgema auhinna, 1930. a. sügisel Tartu näitusel esimese auhinna ja nüüd Tartumaa lüpsimeistri nime.

Tartumaa lüpsimeister **M. Saaremaa.**

Prl. **L. Annok** (vasakul) ja prl. **Hilda Sutt** paremal.

Prl. L. Annok 19 a. Võnnu-Kurista „Kalda“ asundustalust. Tegeleb Võnnu maatulundusnoorte klubis aianduse ja karjakasvatuse harudes ning karjakontrolli kaasabil karja töu parandamisel ja söötmise korraldamisel. On kohalise perenaiste seltsi tegev liige. Saades 1929. a. E. P. Keskseltsi Lõuna osak. poolt „Kalda“ talus korraldatud karjatoitmise ja lüpsivõistlusel saadi I auhinna. Samal sügisel omas Võnnu põllumajandusnäitusel teiskordset I auhinna lüpsis, samuti ka Võnnu-Kurista piimaühingu võistlusil 1931. a. Võnnu Põllum. seltsi ja hiljem Tartu näituse lüpsivõistlusil jälle I auhind.

Prl. Hilda Sutt Kuremaa karjakasvatajate koolist. Sai Tartu näitusel I auhinna.

Pärnumaa lüpsimeistri nime 1931. a. peale omandas mitmete teiste kohalikkudel võistlusel esikohale tulnute hulgast talutütar Helene Juurikson Tori vallast, Muru külast.

Võistlused korraldas Pärnu Põllumeeste Selts Sauga mõisas Pärnumaal.

Lüpsimeistri nime omas H. Juurikson, saades vastava diplomi ja autasuna kasti hõbe lusikaid.

Esimesi auhindu sajad veel Leida Metsaots ja Sinaida Vihmann Sindist. Autasudena ja-gaigi väärtasju, kirjandust ja raha kokku 108 krooni väärtuses.

Pärnumaa lüpsivõistluse meister

H. Juurikson.

Noorsoo töomailt.

SAKSAMAALT.

21. okt. korraldas saksa noorsooliitude liit (Reichsausschuss der deutschen Jugendverbände) Berliinis osavõtjalt arvurikka pääkoosoleku. Koosoleku pääpunktina käsitati 15—21-aastaste tööta ja tegevuseta noorte küsimust. Esineiti pikkade ettepanekutega riigipäevale, preisi valitsusele ja ametasutustele noortele töövõimaluste leidmise, elukutsele ettevalmistamise, oskuskoolide korraldamise noortele tegevusruumide soetamise ja vastavate asutiste koostöö korraldamisaladel.

Liidus on ligi paarsada saksa noorte erimelist organisatsiooni. Uutena võeti liitu paar skoutide n. p. risti ja üks rändlinde rühm, üks noorte stenografistide liit 9800 liikmega ja mitmed noorte võimlemis ja spordi organisatsioonid, muuseas noorte sõudespordi liit 80 ühingu ja 2000 liikmega.

Saksa pedag. välisamet (Pädagogische Auslandstelle — Berlin W 35, Potsdamerstr. 120) on asutanud viis õpilaste ja noorte kirjavahetusbürood välismaaga prantsuse, inglise, hollandi, esperanto, hisvaania, itaalia keelte ja põhjamaade (taani, rootsi, norra, soome) jaoks. Viimast bürood juhib koolinõunik (Studienrat) Hellvig, Berlin — Steglitz, Ringstrasse 2. Saksa õpilaste aadresse saab välisamet koolide kaudu ning kirjavahetuse astuda soovijale teatatakse kirjasaatja ees- ja perekonnanimi, vanadus, kool, klass, tema isa amet ja alkiri ning täidetakse ka võimaluse korral ta erisoove. Kirjavahetus sünnib eeskätt keelteõppimise otstarbel.

NORRAST.

Norra noorsooliitu kuulub 1931 a. 1127 noorsooühingut. Aruande jätele (893 ühingul!) on liikmeid 41991. Pidasid on korraldatud 362 muid eriõhtuid 3775. Oma maja on 484, oma ehituskapital 181 ühingul.

Tegevusharudest on esikohal näiteharud (276), lauluh. (160), rahvatantsu ja mänguh. (154), kirjandus- ja kõneh. (109), spordiht. (86), muusikah. (55), õpperinge ja õhtukoole (37), praktilise oskuse harusid (33) jne.

Pikemaajalistest kursustest on esikohal 16 majapidamiskursust, 12 kudumiskursust, 8 puutöö- ja nikerduskursust ning kursusi põllumajanduse, võrgukudumise j. t. aladel.

Ettakandeid ja kõnesid on peetud 4547, oma käsiajakirju 404. Metsaistutamise päivi on korraldanud 365 ühingut istutades 1471897 taime. Omad metsad ja puukoolid on 15 ühingul. Raskete aegade tõttu näitab tegevus igal alal tagasiminekut, ainult metsaistutamises on oldud agaramad istutades eelmisest aastast 158820 taime enam.

SOOMESEST.

Suuremad noorsoopidustused korraldatakse tuleval aastal Etelä-Pohjamaa noorsooliidu algatusel Kauhava l. — 3. juulil soome esimese — Kauhava — noorsooühingu ja E.-P. Nuorisou-Seura 50 a. juubelinä. Pi-

dustused tulevad suurejoonelised ja mitmekeelse eeskavaga. Kauhava asub soome jõukamas ja rahvarikkamas maakohas. Samas asub ka samanimeline kuulus pussitehas. Kauhava naabruses asub ka kuulus Lapua.

Rauma noorsooühingu algatusel korraldati Raumas eestikeele kursused lektor A. Mere juhatusel. Kursused kestavad kogu talve. Hiljem asutakse eesti keele kõneoskuse harjutamisele ja eesti kirjandusega tutvumisele.

ÜENÜ elust.

ÜENÜ ARGENTIINA

osakonna poolt saadetuina ilmus „Päevalehes“ nr. 264 pikem kirjeldus Argentiina eestlaste elust. Kirjast selgub, et olukord Argentiina tööturulgi väga halb ning sinna praegu väljarännata täiesti ebakohane. Tööpuudus kasvab, palgad vähenevad rahakursus langeb.

Seltseluliselt on koondunud ÜENÜAO ümber otse alles Eestist tulnud inimesed ja eesti seltsi „Ühenduse“ ümber enamuses need, kes kauem Argentiinas elanud.

ULILAST.

ÜENÜ Ulila osakonnas suureneb tegevus hoogsalt ja uusi liikmeid tuleb ühtelugu juure. Segakooris on 50 ja meeskooris 20 lauljat. Ruumide puudus annab end valusalt tunda. Ent loodame sellest saada üle, sest hiljuti toimus siin Ulila 6-kl. algkooli nurgakivi paek, milline kerkiv hoone saab koduks ka osakonnale. Tervitusi ÜENÜ suurele perele Ulila noorliit!

J. Vismann.

PARNUST.

ÜENÜ Pärnu osakond on kujunemas tulevaks Pärnu seltskonda ja noorust haaravaks perek. Laulukooris, mida juhatab jutusliige kunstnik Laja, on 100 laulja ümber. Eeloleval aastal kavatakse osakonna algatusel korraldada Pärnus suuremad noorsoopidustused, millest osa võtaksid ka koolid.

SOMPAST.

ÜENÜ Sompaa noored on käesoleval sügisel suure hooga tööle asunud. Asutati laulukoor, korraldati mitmed kõneõhtud ning lähemas tulevikus kavatakse välja anda kohaliku aegkirja, milleks eeltööd käimas. Kavas on kõneõhtuid, kontsertmittinguid, pidusid ja näitemüike. Ühingu juhatusliige Berta Larsperk sõidab Soome Perä-Pohjala rahvaühikooli end täiendama noorsootegevuse alal.

PALMSEST.

ÜENÜ Palmse osak. pühitses hiljuti oma 8. aastapäeva Palmse härrastemajas. Kõneles agronoom K. Timpmann ja esines osak. segakoor. Käesoleval suvel avaldas elavat tegevust osakonna põllumajandusharu. Korraldati põllumajanduse ja lõhkeasjanduse kursused, juurviljavarimise demonstratsioon ning juurviljadekasvatuse võistlused, millistel auhindu said noorsoolased prl. A. Lood, hrud J. Liidemann, J. Soover R. Leemet ja A. Tooman. Osakond rentis turbaraba ning annab seda liigetele kasuta tarvitada.

LIIGUSTELT.

ÜENÜ Liiguste osakonnas teotsevad muusika, kirjanduse, kehakultuuri, karskuse ja käsitööhärad. On korraldatud lugemislaid. Kavvas on järjekindlaid huviohtud, kursused ning sihtvõimlemine sportlastele. Sportliste saavutiste poolest on Liiguste ja Simuna osakonnad parimaid Virumaal.

SUISLEPALT.

Osakonna hällipäevaks on 21. juuli 1929. a. ja isaks võib nimetada selleaegset treffneristi Artur Meili, kes ka praegu juhib osakonda. Avakoosolekule ilmunud viiskümmend noort terviasid asuamajse mõtet ja osakond kutsuti üli.

Agaralt asusid näite- ja rahvatantsurühm kvartett tegevusse. Korraga oli tekkinud elu ja liikumine ümbruskonnas.

Oli palju vastaseid ja need helistasid surmakella...

Kannatasime välja esimese „tuleproovi“, aga osakonna elav tegevus vaibus pärast pidu. Koolide töö algusega siirdusid juhtivad jõud linnadesse ja maale jäänud tegelestatel oli veel vähe kogemusi. Seisak kestis kuni 1930. a. kevadeni, mil maale tulnud noorte kaasabil algas tegevus. Töötas rahvatantsu- ja näidendirühm, mille tulemusena toimus pidu, kus lavastati H. Raudsepa „Kikerpilli linnapead“.

Ümbruskonnale uudusena korraldati kohalik spordipäev, mis tähtsima ülesande. Valmistati ise võrk, ja võrkpall osteti ja nii algas pea äga õhtu „palli tagumine“.

Jõulupühäl korraldati liikmeile tee- ja jõuluõhtu kingituste jagamisega. Lootusrikkalt minidi 31 liikmelise „noorte väega“ vastu pea saabuvale aastale.

Juba 4. I 1931. a. peeti aasta üldkoosolek, kus valiti uus juhatus ja kinnitati eelarve tasakaalus 31 tuhande sendiga.

Kutsuti ellu spordi-, põllumajanduse-, laulu- ja muusika- ja kodukultuuri tegevusharud.

Uudusena jällegi korraldati huviohtuid, mis leidsid sooja poolehojdu. Kevadpühäl toimus osakonna pidu, mis hea reklaami tõttu murruna rahvast kokku tõi. Lavastati O. Lutsu „Sootuluke“. Meie suurim takistus — kapitalipuudus — oli nüüd mõneks ajaks kõrvaldunud, — kuna pidu andis kena ülejäägi. **Vastavalt** sellele muutus ka tegevus. Muretseti ping-pong, telliti põllumajanduslikke aiakirju ja muud põllumajanduslikku kirjandust. 3. V s. a. korraldati õnnestunud jüriöö aktus ja rongikäik, mis vihmassele ilmale vaatamata oli suure rahvahulga kokku toonud. Juunikuus korraldati spordivõistlused, mis üldiselt hästi õnnestusid ja nii mõnigi mainimisväär tagajärg saavutati (100 mtr. jooks 12 sek). Töötas hoolega ka rahvatantsu rühm äga nädal harjutusi korraldades ja näiterühm, kes lavastas kaks näidendit, millest nimetamist väärab H. Raudsepa „Põrumud aru õnnistus“. 26. VII s. a. pidas osakond oma teist aastapäeva. Sel puhul korraldatud aktusel esines nrs. Arthur Meil kõnega teemil: „Meie ülesandeid, ja eriti külas“. Samal korral pildistati ka osakond (vaata eelpool).

Valga—Tõrva—Suislepa ringkonna spordivõistlustest võeti 3 (!) sportlasega osa kuna teised sportlased (12 m.) rukkide masindasid. Needki 3 sportlast võtsime masina juurest kaasa.

Praegu on organiseerimisel kirjandusharu, kes talvel kuus vähemalt 2 üldist referaati koosolekut korraldab ja käsitatakse üldsisulisi teeme. Liikmete arv on praegu 65 ja töötab veelgi tõusta. Nende hulgas on terve hulka üli- ja keskkooliõpilasi (umb. kolmandik). Tegevuse alalisteks pidurdajateks on maianduslik olukord ja ruumide puudumine.

Lähemaist kavatsusist võiks nimetada orkestri asutamist, mida senini on takistanud vastava juhi leidmine. Ruumide ja spordivälja muretsemine on üks meie lähemate päevade ülesandeist. Kodukultuuriharu kavatses korraldada enne jõulu keedukursused.

Osakonna tegevust juhib 5 liikmeline juhatus, koosseisus — Art. Meil — esimees, Agnia Suu — abi, Herman Kala — sekretär, Tõnis Kala — kassur, ja Alfred Luik — sekretäri abi.

Nendest Artur Meil on algusest peale osakonna mure- ja rõõmpäevi jaganud esimehena.

Lühikese aja vältel, mis osakond on tegutsenud, on toodud ümbruskonda palju uusi algatusi ja seltskondlikus elus seatakse üles juba ajakohasemaid suundi.

Südames kandes ümbruskonna ja kogu rahva ilusamat homsetpäeva, läheme vastu tulevikule.

Uusi raamatuid.

Artur Adson: Neli kuningat. Vaatemäng 14. sajandist 4. vaatuses 12 pildis. 50 lhk. 1.50 kr. Esinevad vanemad, piiskopid, vürstid, kuningad, rüütlid — paarkümmend meest ja kaks naistegelast. Esimene ja viimane vaatus Lääne (Viigi) vanema Kulla kodus, teine Turu piiskopi lossis ja kolmas Pihkva vürsti kajas.

Kuna näidendis palju kujusid, mitmesugust miliööd, palju dekoratsioone ja riietust, võib näidendi esitamine maalavadele raskusi. Küll aga võiks ehk eduga katsetada mõnede ükkute piltide lavastamisega, milleks ka näidendi nõrk dramaatiline seos annab võimalusi.

A. Kruusberg: Materjale Maltsveti liikumise kohta. Akad. Ajaloo-seltsi t. VII. Loodus. 468 lhk. 15 kr. Raamat on huvitavaks ja kõitvaks täienduseks E. Vilde „Prohvet Maltsvetile“, tuues selgitavaid dokumente, kirje mälestisi jne. pärisorjuse kaotamisele järgnevat kurvast ajast, kus vabanes küll talupoja isik, ent mõisnikule jäi õigus hävitada külasid, ülenpututada maid teoorjusega ning rahulolematuid talupoegi kirikusõimu- ja peksupinkidega rahule sundida. Neis vastoludes oli Maltsvet talupojale oodatud päästja.

Eesti Entsüklopeedia I. (A — Akva). K. ü. „Loodus“. 224 lhk. Ajakirjanduses üldist rahulolemist leidnud esimene vihik

Paremaid sportlasi maalt.

ÜENÜ osakondade sportlaste seast paistavad mõnedki silma innuka tegevuse ja heade tagajärgedega. Kuna linnades treeningu- ja väljaolud iseenesest soodustavad tulemusi, on seda rõõmustavam maal tegutsevate sportlaste esile tõus.

Alfred Valdman.

Eelmises numbris märkisime Liiguste osakonna parema sportlase H. Tepperi saavutisi. Meie maaosakondade sportlaste seas on kahtlemata paremaid mehi Alfred Valdman Simunas. Ta on oma püüdliku tegevuse tulemusena tõusnud Viimaa tunnustatud sportlaseks. Tema tänavused paremad saavutised: 60 m. — 7,6; 100 m. 12,2, kaugushüpe 6.23 (juba mitmendat aastat kindel üle 6 m. hüppaja), kõrgus 1.60, kolmik 12.18, kuul (5,44) 13.03, ketas (2 kg.) 31.77, oda 42.06. Valdman, kes tegeleb põllutööga ja õpib ülikoolis, loodab hüpates edaspidi veel suuremat edu.

Felix Mets.

ÜENÜ Aruküla osakonnas tõusis möödunud hooajal silmapaistvaks jooksjaks Felix Mets, kella ees näib olevat suurem edu. Üleriiklistel võistlustel tuli ta Tartus 1500 ja 3000 m. jooksudas kolmandale kohale, saavutades ajad 4.36,4 ja 9.43,8. Kodu ümbruses on ta korduvalt tulnud võitjaks pikemais mais.

jätab nii sisult kui ka väliselt meeldiva mulje. Kohandatuna meie oludele võib see meie oma asjatundjate ja teadlaste poolt toimetatud algatus tuua ülikooli iga majja, iga talu, ning leida ka noorsoos rohkehuvilise kasutajaskonna. Soovime head edu ja arurikast lujaskonda selle suurt tööd nõudva algatusele, mis kahtlemata peaks kuuluma igasse raamatukokku.

E. Kull: Üliõpilase käsiraamat. 264 lk. 1,75 kr. Akad. kooperatiivi kirjastus. Tutvustab ülikooliga ja ülik. lähedaste aladega käsitades teaduskondi, ülik. asutusi, üliõpilaselu ja -ühinguid ning muud akad. eluga seotud küsimusi. Huvitav ja praktiline käsiraamat üliõpilastele, ülikooli astujaile ning kõigile akadeemilise elu sõpradele.

A. Rammul, prof. Virumaa tervishoiudis kirjedus. 130 lk. tabelite, kaartide ja ülevõtetega. Riiklik väljaanne.

Raamatus valgustatakse maakonna geoloogilist, kliimatist ja tervishoiulist olukorda. Selgub, et Virumaal 15.857 elamut. Neist 79 prots. puumaju, 98 prots. laudpõrandaid, 48 prots. saunu ja 52 prots. hoonetest viletsad

ehk lagunud. Maanoortest ei kõlba 10,4 prots. sõjateenistusse. Omakoetud riiet kantakse rändades ja raudteest eemal. Naistel enamuses lühikene juus, meestel pügatud habe. Külasimmanid kadumas. Toitumisviisi on mõjutatud suvitajad jne. jne.

H. Sannik: Illustreeritud Saaremaa juht. 150 lk. hulga piltidega.

Sajasaarelist Saaremaad (Vilsandi) Kuresaarega külastatakse viimasel ajal arurikkalt. Mannerilt tulnud matkajale on raamat hääks käsiraamatuks tutvustades teda paljude Saaremaa omapärasuste ja muinsustega. Kuu- leme Salme jõest Sõrvel, mis kahele poole jookseb, Sõrve saare ja Järusaare järve omapärasusist, Muhu-Madli männast, Mustjala pangast, Koguva eesõigustega talunikkidest, Põide niusukuningast jne.

R. Neudorf: Raadio käsiraamat. 320 lk. 3 kr. Põhjalikumaid käsiraamatuid raadioasjanduse erialal. On abiks raadioasjanduse teoreetilisele uurijale kui ka aparatuurisehitajale. Seletusi selgitavad arurikkad joonistused ja diagrammid.

Toimetusele saadetud ajakirju.

Eesti Hõim nr. 3/4. Hõmupüha erinumber rikkaliku sisuga.

Eesti Kirjandus nr. 10.

Eesti Naine nr. 11. — Sisus muu seas: Kergeusklikkus kosilase valikul. Perekond kasvatusgurina.

E. N. P. Rist nr. 6.

Loodusvaatleja nr. 4. Populaar-teadusliku ajakiri, mis vääriks pääsemist igale noorte lug. lauale. Sisus artikleid kodu-uurimisist, Liivi-Rõude soosaartest, Abruha hirvedest, Keskvare puisniitudest, maakera seesmisest ehitusest ja terve rida huvitavaid teateid ja matkakirjeldusi.

Loomakaitsja nr. 1.

Muusikaleht.

Naiste Hääl nr. 11. — Sisus muu seas: Meie ja meie noored — H. Jansen. Milline on ja peaks olema eesti naiste sport?

Põllumees nr. 10. — Sisus: Teadlik ja haritud talupoeg on meie tugevus. Väimela põllut. k. j. P. Kitzberg. Põllumees põline rikas, agr. J. Volberg, Polli põllut. k. õp.

Saare Skaut nr. 1/2.

Taluperenaine nr. 11.

Uus Talu nr. 11. — Sisus paarkümmend artiklit karjasõetmise, noorkarja kasvatamise,

kartulisaagi realiseerimise, viljapuuaedade asutamise j. m. aladelt ning A. Ojal't kirjutis: Luha talu Viljandimaal.

Vabaharidustöö.

Üliõpilasleht nr. 10. — Sisus kõrgema põlum. hariduse korraldusest Eestis j. m.

Ühistegevusleht nr. 9/10.

Välismaa ajakirju.

Bokstugan nr. 8. Rootsi õpperingide ajakiri. Das junge Deutschland nr. 10. Saksa noorsooliitude liidu häälekandja.

Hembygden nr. 10. Rootsi noorsooliikumise, kodukäsitöö rahvamuusika, rahvariiete, rahvatantsu, muinsus- ja looduskaitse ajakiri.

Hjemstansliv nr. 3. Taani r. t. ühingu: „Danske Folkedansere“ häälekandja.

J. U. F. Bladet nr. 20. Rootsi põllumajandusliku maa-noorteliidu häälekandja.

Norsk-Yngdom nr. 7/8. Norra noorsooliidu häälekandja.

Nuorisoseura nr. 9. Lõuna-Karjala noorsooliidu häälekandja.

Pyrkijä nr. 10. Soome Noorsoo Liidu häälekandja. — Sisus muu seas: Eesti noorsootöö näituse osa soome juubeli pidustusel. Tervitus Eestile. Liivlaste harjdosolud j. m.

Zwiespruch nr. 13. Saksa noorpõlve näddaleht.

Vastutav ja tegev toimetaja August Meikop. Väljaandja Ulemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse Keskjuhatus
Toimetus: Eduard Riismann, Harald Nõmmik ja Otto Ibius.

MUUSIKALEHT

on vanem ja ainuke muusikaajakiri Eestis, ilmub kord kuus, huvitava mitmekesise sisuga, hulga piltidega ja ilustustega ning värviliste kaantega.

MUUSIKALEHE eesmärgiks on igakülselt käsitada meie muusikaelu nähteid. Selleks toob kirjutusi muusikaliste küsimuste üle igalt muusika-alalt, ülevaateid ja arvustusi, teateid kodu- ning välismaa muusikaalust. Käesolevast sügisest peale Muusikaleht on täiendatud **kahe uue osakonnaga:** 1) laulukoori küsimusi ja 2) muusikapedagoogika, millised on mõeldud maakooriguhtide, lauluõpetajate ja lauljate tarvis. Mõlemas osakonnas käsitatakse vastavaid küsimusi puhtpraktiliselt, et neid edukalt võiksid kasutada lauljad enda muusikalise külje täiendamiseks koorijuhid oma koori võimete tõstmiseks ja lauluõpetajad muusikatundide töötulemuste suurendamiseks.

TELLIMISHIND

aastas 2 kr. 25 s., Lauljate Liidu liikmeile 2 kr., poolaastas 1 kr. 15 s. L. L. liikmeile 1 kr

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused, Muusikalehe levitajad koorides, muusikariia ja raamatukauplused ja talitus

Eesti Lauljate Liidu büroo — Tallinn, Lai tän. 12.